

Uppstartmöte för HU2 på Chalmers 16/6 '06

I konkurrens med andra evenemang i Göteborg träffades nätverket HU2 (Högre Utbildning för Hållbar Utveckling) för första gången för att inventera vilka behov och intressen som finns i högskole och universitets Sverige i relation till Hållbar utveckling. Nätverket initierades, med anledning av det nya tillägget om hållbar utveckling i högskoleförordningen, under ett möte på Högskoleverket i april 2006 och har i juni 2006 ca 60 intresserade medlemmar som vill delta i informationsutbytet om lärande och hållbar utveckling.

Syftet med denna skrift är att dels dokumentera vad som hände under det konstituerande nätverksmötet den 16 juni 2006 i Göteborg, men också att ge alla er som gärna varit med, men av olika anledningar inte kunde delta, en möjlighet att se vad som hände under dagen.

Ett omedelbart resultat av det konstituerande mötet blev att Södertörn, Gävle och ev Mälardalens högskolor planerar en ny nätverksträff under senare delen av hösten med två parallella teman. Det ena temat rör policyfrågor (som införandet av policy för verksamheten, lämpliga mätbara indikatorer och organisation av hållbar utvecklings frågor) för universitet och högskolor och det andra temat hanterar frågor i relation till "learning outcomes" i undervisningssammanhang. Ett annat resultat var att nätverket skall skicka in en ansökan till Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (NSHU) för att kunna ordna framtida nätverksträffar. Ett tredje resultat av dagen blev att nätverket numera har en hemsida på adressen www.hu2.se.

Det diskuterades också på träffen vilka som skulle ha tillträde till nätverket och det bestämdes att nätverket är främst till för personer inom universitet och högskolor som antingen undervisar eller hanterar policyfrågor. Till denna grupp kommer de myndigheter som universitet och högskolor är direkt berörda av som t.ex. Högskoleverket, Myndigheten för nätverk och samarbete inom

Morgonfika mingel.

högre utbildning och Utbildningsdepartementet. Företag och andra intressenter är därmed i dagsläget inte aktuella nätverksmedlemmar.

Till nätverksmötet kom 32 personer från Umeå i norr till Jönköping och Göteborg i söder. Deltagarna var dels undervisande lärare men också administratörer på olika nivåer inom lärosätena i Sverige. Det fanns också en stor variation av högskolor med representation från ingenjör-, lärar-, agronom-, vård-, ekonomi och samhällsvetenskapliga utbildningar. Med på mötet var också Högskoleverket och NSHU. Nätverksmötet höll till på Ljussgården på Arkitektur på Chalmers.

Mål för mötet

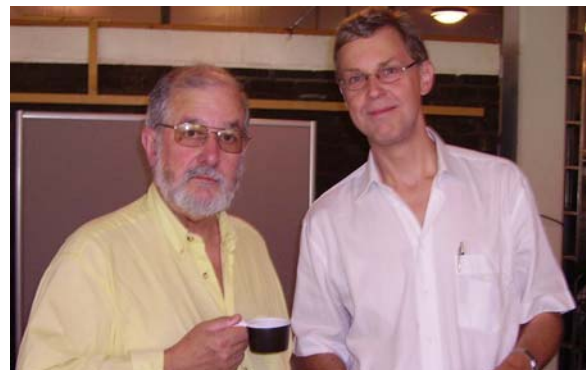
Målet för mötet var att gemensamt forma nätverkets framtida arbete både på kort och på lång sikt genom att inventera vilka behov och intressen som finns i universitetets och högskole Sverige. Målet var också att besluta vad som skulle vara nätverkets nästa steg.

Morgonfika mingel

Morgonfika mingel

Morgonkaffe mingel.

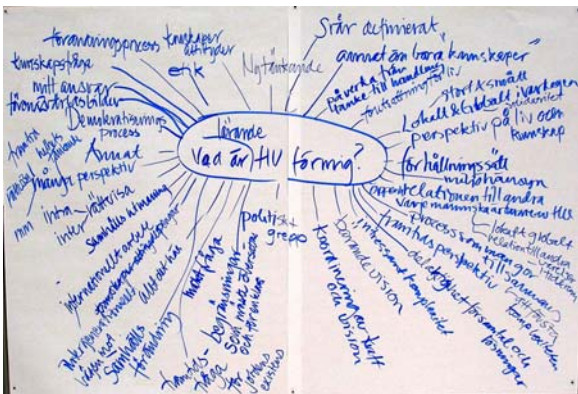

Strax innan alla hälsas välkomna.

På agendan stod bl.a. att göra en praktisk övning om hållbar utveckling och lärande i hållbar utveckling, behovs och intresseinventeringen och en diskussion om vad som skulle vara nästa steg.

Hållbar utveckling i högre utbildning

Efter att deltagarna presenterat sig med namn, varifrån de kom och favoritfrukt gick vi över på punkten ”praktisk övning om hållbar utveckling och lärande i hållbar utveckling”. Övningen genomfördes som en ”4-hörn”-övning där deltagarna ombads ta ställning till: ”Vad är hållbar utveckling för mig?”. De alternativ som deltagarna fick att ta ställning till, och som också representerades av ett hörn i lokalen, var ”nytänkande”, ”förhållningssätt”, ”politiskt grepp” och om de ansåg att inget av föreslagen passade in på deras synsätt kunde de ställa sig i hörnet ”annat”. Därefter fick varje deltagare förklara varför de valt just detta hörn. Resultatet blev en inventering av olika sätt att se på hållbar utveckling och i synnerhet de synsätt som fanns på mötet. Inventeringen avslutades med att ställa frågan om detta kunde gälla

Resultatet av 4-hörn-övningen

Förklaringar till varför de ställt sig i "annat"-hörnet.

även för ”Vad är lärande i hållbar utveckling för mig?”. Om så var fallet vad saknades och borde läggas till. Deltagarna ansåg att lärande i hållbar utveckling dessutom innehöll:

- Undervisningens påverkan eller kunskap i relation till lärande ”för” eller ”om” hållbar utveckling
- Omvärldsprocesser
- handlar det om ”learning” eller ”teaching”
- Normativ teknik i relation till ingenjörsutbildningar och hantering av deras kognitiva dissonans (problematiken med perspektivväxlingar)
- Attityder och värderingar
- Hantera komplexa frågeställningar, paradoxer och perspektiv på tvärvetenskap, tid och skala
- Demokrati
- Processkunskap
- Livslångt lärande och uppmuntran av inre drivkrafter till lärande

Nätverkets behovsinventering

Nästa steg var att inventera de behov som nätverket skulle kunna tänkas fylla. Brainstormingen genomfördes med hjälp av ”Post it”-lappar och varje deltagare fick tre lappar till sitt förfogande. Efter sorteringen utkristalliserades fem olika ämnesområden som skulle hanteras i smågrupper. Dessa var:

- Vad ingår i utbildningen om hållbar utveckling?
- Hur skall man genomföra detta?
- Pedagogiskt stöd
- Nätverkets funktion och relation till andra nätverk
- Policy frågor

Sedan var det dags för lunch!

Efter lunch delades deltagarna in i smågrupper som hanterade de olika ämnesområdena. Valet av område

Brainstorming.

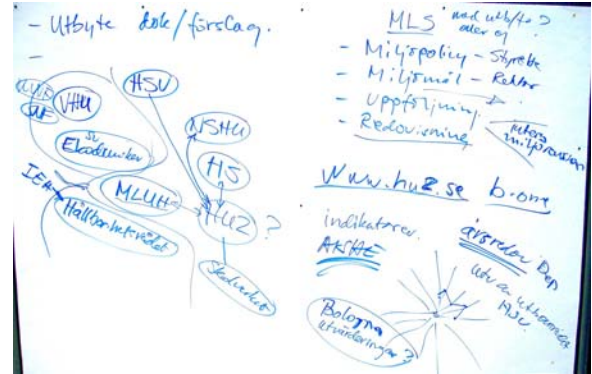
genomfördes efter intresse och det uppstod en diskussion kring om "hur" frågan var underställd det "pedagogiska stödet". Dessa två bildade en gemensam grupp. Uppgiften under gruppdiskussionerna var att problematisera och komma med förslag på hur man skulle kunna hantera de olika frågeställningarna inom nätverket.

Redovisning av gruppdiskussionerna

Diskussionerna gick delvis in i varandra men tillsammans blev bilden heltäckande om vad behoven främst gällde. Policygruppen som till större delen bestod av personer med anknytning till universitets och högskolors organisation och administration diskuterade frågor som berörde organisatoriska frågor om genomförandet av hållbar utvecklings strategier på olika lärosäten i Sverige. Det gällde främst hur lärosätena kunde samarbeta med att ta fram olika uppföljningsindikatorer och hur dessa kunde redovisas. Vidare diskuterade gruppen om en kvalitetssäkringsmodell, AISHE (utarbetad för holländska universitet), skulle kunna vara intressant efter en anpassning till svenska förhållanden. Med hjälp av AISHE kan universitets och högskoleorganisationen utvärdera om hållbarhetsindikatorerna leder till kvalitets-

Sortering av Post it lappar.

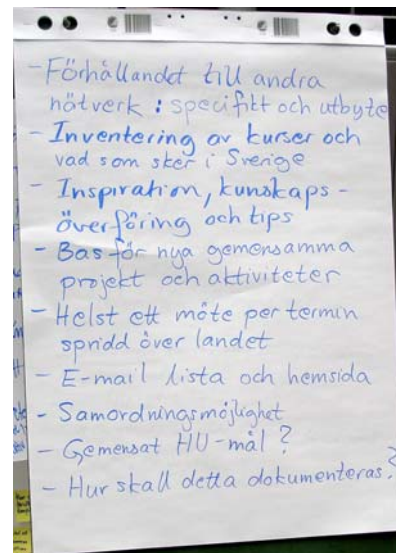

Policy-gruppens resultat.

förbättringar organisatoriskt, på campus och i undervisningen. Gruppen diskuterade även relationerna till andra nätverk och organisationer och föreslog att HU2 skulle fokusera på hållbar utvecklingsundervisningen inom högskolan i första hand.

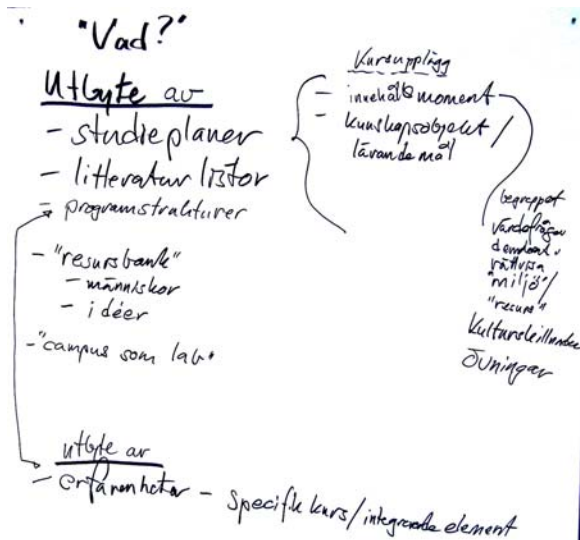
Nätverksgruppen diskuterade hur nätverket skulle kunna samarbeta kring olika frågor som rörde bl.a. kurser och vad som sker på kursnivå i Sverige men också att nätverket skulle vara en inspirations och kunskapskälla för lärare från olika lärosäten. Gruppen diskuterade också kontaktmöjligheter och behov av e-mail listor och träffar. För att kunna förhålla sig till andra nätverk hade gruppen diskuterat om det var möjligt/nödvändigt att formulera gemensamma mål.

Vad-gruppen fokuserade på frågor kring studieplaner, litteratur och innehåll i kurserna. Gruppen tog upp hur man skall hantera olika värde och rättvisefrågor och hur man på ett bra sätt kan få in demokratiaspekter i undervisningen. Det fanns också ett behov av att utbyta erfarenheter och kunna diskutera specifika kurser och element i undervisningen.

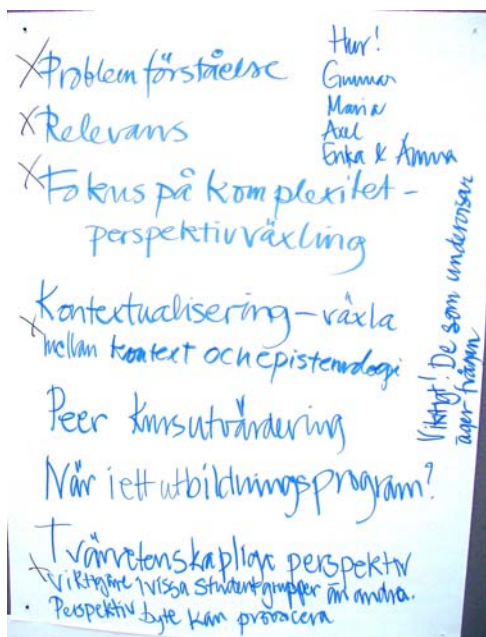
Nätverksgruppens resultat

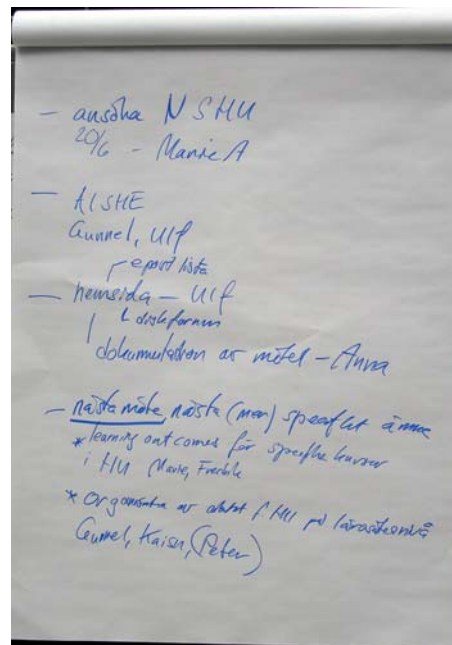

Vad-gruppens resultat

Hur-gruppen pratade om hur olika studentgrupper upplever mötet med tvärvetenskap och att perspektivväxlingarna i undervisningen kunde uppfattas provocerande. Vidare diskuterade gruppen hur komplexitetsnivån skulle hanteras och hur undervisningen skulle kunna skapa problemförståelse. Nätverket skulle enligt gruppen kunna fylla ett behov av lärare gemensamt reflekterar kring, kritiskt granskar och diskuterar olika kursupplägg. Andra saker som gruppen diskuterade var behovet av att innehållet kändes relevant för den aktuella studentgruppen.

Hur-gruppens resultat

Att göra listan!

Next step

Åsa Rurling från Högskoleverket informerade mötesdeltagarna om hur Högskoleverket kunde stödja nätverket. Sammanfattningsvis hade Högskoleverket inga pengar men kunde stödja nätverket på andra sätt bl.a. genom relationerna till utbildningsdepartementet och att de deltar i olika sammanhang där de kunde prata för nätverket. I de fall det fanns behov av att träffas kunde högskoleverket hjälpa till genom att upplåta sina konferenslokaler.

Per Westman från NSHU meddelade att det nyligen gått ut en förfrågan om stöd för att anpassa högskolor och universitet till Bologna processen (som skall vara på NSHU 20/6) med fokus på "learning outcomes". Sammanfattningsvis innebär det att det finns pengar att söka om det är ett relevant och förankrat projekt som genomförs inom ramen för nätverket.

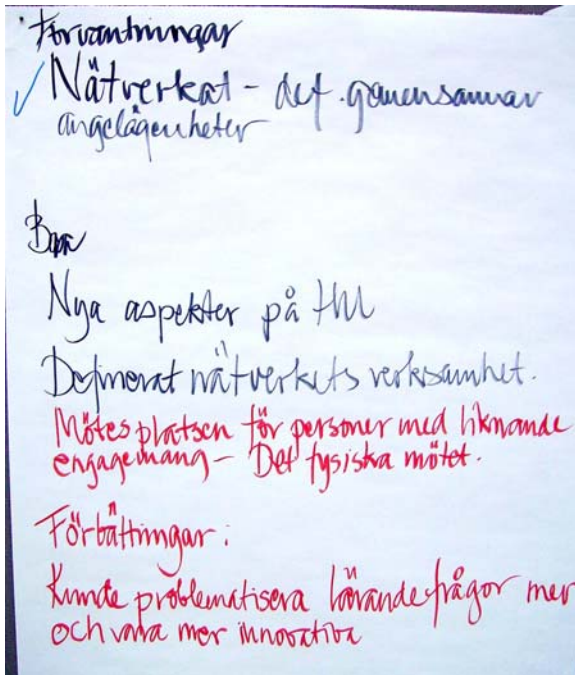
Mötet kom avslutningsvis fram till följande punkter för fortsatt arbete:

- Marie Arehag, CKK Chalmers, skulle skicka in en ansökan till NSHU om stöd för nätverket.
- Gunnel Stenqvist, Södertörns högskola och Ulf Andersson, GMV Göteborgs Universitet, skulle undersöka möjligheterna att få AISHE anpassat till svenska förhållanden med hjälp av Högskoleverket.
- Ulf Andersson skulle undersöka om det fanns möjlighet till en hemsida med e-postlista och diskussionsforum, med namnet HU2.

- Nästa möte skulle arrangeras av Södertörns, Gävles och ev Mälardalens högskolor i slutet på hösten. Fokus skulle dels vara "learning outcomes" (ansvariga Marie Arehag och Fredrik Gröndal och dels organisation av arbetet till lärosätetsnivå (ansvariga Gunnel Stenkvist, Kaisu Sammalistu och ev. Peter Dobers (Mälardalens Högskola)).

Utvärdering

Mötesdeltagarna var vid slutet av dagen något mörra men upplevde, trots vattenbrist och ihållande värme, att det varit ett bra möte. Förväntningarna hade blivit infriade, målet var uppnått att inventera och organisera fortsättningen, man hade lärt sig något och fått fler perspektiv på hållbar utveckling. Nätverkets verksamhet hade blivit definierat och det var en bra mötesplats för personer med liknande engagemang.

Utvärderingen av dagens möte

Det fanns en nackdel med lokalen, Ljusgården (som är både ljus och har gått om syre), som är att ventilationen i lokalen regleras av att takfönstren öppnas och stängs med hjälp av ett mekaniskt verk. Trots de goda förutsättningarna blev det aningen bullrigt när ventilationen konkurrerade med mötets informationsutbyte.

Till nästa möte finns det förväntningar att lärandefrågorna kan problematiseras mer och vara mer innovativa och inte trampa runt i redan kända spår.

Avslutningen

Mötet avslutades med eftersnack uppe i Sky bar på Gothia Tower för de deltagare som hade tid över innan tåg och flyg gick tillbaka hem.

Tack för visat intresse!

Anna och Sverker